

FORUM

NAUCZYCIELSKIE

PIOTRKOWSKI KWARTALNIK OŚWIATOWY

Grajmy w szachy! *str. 5*

Jak rozsądnie gospodarować
pieniężmi?... *str. 7*

Moje spotkanie
z teatrykiem kamishibai *str. 11*

NUMER

108

ISSN 2719-6135

Drodzy Nauczyciele,

z okazji zakończenia roku szkolnego i zbliżających się wakacji pragniemy złożyć Państwu najserdeczniejsze życzenia - niech ten zasłużony czas odpoczynku przyniesie wszystkim Nauczycielom radość, spokój i inspirację.

*Dziękujemy za Państwa pasję, zaangażowanie i serce, które wkładacie w kształtowanie młodych umysłów. Oby nadchodzące dni były pełne słońca, uśmiechu i niezapomnianych chwil.
Do zobaczenia w nowym roku szkolnym,
z nową energią i pomysłami!*

z wyrazami szacunku

Dyrekcja i pracownicy CRE

Co w numerze?

Przed nami upragniony czas wakacji. Na kilka tygodni zapomnimy o szkolnym dzwonku, o elektronicznym dzienniku, o czerwonym długopisie...

I właśnie zachęcamy do spędzenia wolnego czasu z dobrą książką. Wybraliśmy dla Państwa cztery propozycje lektur, przedstawiające portrety kobiet – znanych i mniej znanych. Są to księżniczki, damy, aktorki oraz pisarka i satyryczka.

W numerze jest też kilka relacji z wydarzeń, które odbyły się w naszym CRE.

IV edycja projektu *#Łódzkie gra w szachy*, przyniosła wiele powodów do zadowolenia zarówno nam, organizatorom, jak i uczestnikom. Mamy nadzieję, że w przyszłym roku szkolnym zainteresowanie szachami będzie na jeszcze wyższym poziomie.

Od wielu lat jesteśmy odpowiedzialni za organizację Interdyscyplinarnego Konkursu Ekologiczno-Regionalnego. Wynikami, ale i refleksjami dzieli się z Państwem odpowiedzialny za to przedsięwzięcie Piotr Chruściel.

W tym roku zaangażowaliśmy się jako CRE, w działania związane z doradztwem zawodowym, To temat, o którym można mówić i pisać w nieskończoność. W poprzednim numerze Daniel Pietrzak przedstawiał wnioski z konferencji, którą organizowaliśmy dla dyrektorów i doradców zawodowych. W tym numerze znajdziecie Państwo opis warsztatów dla szóstoklasistów. Warto o tym pomyśleć, nawet jeśli nie jesteśmy nauczycielami tej grupy wiekowej.

Publikujemy także kilka interesujących scenariuszy lekcji z różnych obszarów edukacji i artykuł o innowacji teatralnej w edukacji wczesnoszkolnej.

Zachęcam Państwa do dzielenia się swoimi refleksjami, innowacjami, dokonaniem, przemyśleniami. A może ktoś z Państwa opíše swoje nauczycielskie wakacje?

Zapraszamy do współpracy.

Witold Stawski
Redaktor naczelny FN

Spis Treści

Grajmy w szachy! - *Witold Stawski*

str. 5

XXVII Interdyscyplinarny Konkurs
Ekologiczno-Regionalny - *Piotr Chruściel*

str. 7

Jaki jestem, kim będę... Warsztaty z doradztwa
zawodowego dla szóstoklasistów - *Daniel Pietrzak*

str. 8

"Mali aktorzy"- rola innowacji teatralnej
w edukacji wczesnoszkolnej - *Urszula Wdowiak*

str. 10

Przeciwdziałanie przemocy i agresji rówieśniczej
– rozpoznanie i pomoc - *st. asp. Katarzyna Dębińska*

str. 11

Biblioteka Pedagogiczna Centrum Rozwoju Edukacji
WŁ w Piotrkowie Tryb... KobiECE wakacje... - *Sylwia Kubicka*

str. 12

Jak rozsądnie gospodarować pieniędzmi?
– scenariusz lekcji - *Daria Witulska-Brajtkrojc*

str. 15

Moje spotkanie z teatrykiem kamishibai - *Ewa Więckowska*

str. 17

Wiosna w bibliotece szkolnej - *Alina Wiktorowicz*

str. 18

Wydawca: Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim
ul. Wojska Polskiego 2, 97-300 Piotrków Trybunalski

Skład redakcji:

Iwona Buchalska, Iwona Gawron, Anna Kosmowska, Sylwia Kubicka, Sylwia Madalińska, Witold Stawski – red. naczelny.

Kontakt z redakcją: forumnauczycielskie@crepiotrkow.edu.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów przesłanych tekstów.

Grajmy w szachy!

W tym roku kończy się IV edycja projektu #Łódzkie gra w szachy. Jako piotrkowskie Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego włączyliśmy się aktywnie w działania na rzecz upowszechniania idei gry, która wciąż skupia wielu miłośników. W dobie gier elektronicznych szczególnie cieszy zainteresowanie młodych i najmłodszych tradycyjną wersją gry z planszą i bierkami rozstawianymi starannie na stole.

W listopadzie przeprowadziliśmy rekrutację na kolejny już kurs szachów dla nauczycieli. I tak oto kolejna grupa zainteresowanych uzyskała nowe kwalifikacje, ale przede wszystkim odnalazła przyjemność w wypełnianiu wolnego czasu logicznym myśleniem. Oczywiście to właśnie ci nauczyciele będą przekonywać do szachów swoich uczniów. W jednych szkołach powstają koła zainteresowań, które pracują regularnie, w innych – zajęcia odbywają się od czasu do czasu. Są i takie placówki, gdzie gra w szachy staje się elementem terapii. Coraz więcej młodych ludzi spędza czas na rozgrywkach indywidualnych, ale też na turniejach, walcząc o zwycięstwo i punkty do rankingu.

26 marca 2024 r. odbył się turniej szachowy dla uczniów szkół podstawowych z rejonu piotrkowskiego, biorących udział w projekcie #Łódzkie gra w szachy. Turniej zorganizowaliśmy wspólnie ze Szkołą Podstawową w Szydłowie, w której dyrektor Jarosław Baran od lat prowadzi z sukcesami edukację szachową. Ze względów organizacyjnych mogliśmy przyjąć 100 osób. Chętnych było znacznie więcej. Turniej został rozegrany w dwóch kategoriach wiekowych na dystansie siedmiu rund. Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwał sędzia – Piotr Kaukel. W turnieju wystąpili reprezentanci 11 szkół. Otwarcia zawodów dokonali: dyrektor CRE WŁ w Piotrkowie Trybunalskim – Iwona Buchalska i dyrektor SP w Szydłowie – Jarosław Baran. Najlepsi zawodnicy otrzymali nagrody i puchary. Wszyscy uczestnicy dostali dyplomy i pamiątkowe medale.

Emocje, które obserwowaliśmy na twarzach uczestników, pozwalały stwierdzić, że niezależnie od wieku, wszyscy podchodzą do każdej rozgrywki niezwykle poważnie. Ostatecznie najlepsze miejsca zajęli:

Chłopcy z klas V-VIII:

I – Oskar Mackenberg – SP nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim,

II – Hubert Dryzek – SP w Szydłowie,

III – Antoni Piotrowski – SP w Szydłowie.

Dziewczęta z klas V-VIII:

I – Julia Turlejska – SP w Szydłowie,

II – Zofia Librowska – Katolicka SP Sióstr Dominikanek w Piotrkowie Trybunalskim,

III – Justyna Krysiak – SP w Woli Kamockiej.

Chłopcy z klas I-IV:

I – Kornel Pawlikowski – SP w Brzozie,

II – Kajetan Kozioł – SP nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim,

III – Jakub Szewczyk – SP w Szydłowie.

Dziewczęta z klas I-IV:

I – Amelia Wężyk – SP w Szydłowie,

II – Matylda Ciebiada – SP nr 2 w Piotrkowie Trybunalskim,

III – Lena Miśkiewicz – SP w Szydłowie.

24 maja br. w Teatrze Wielkim w Łodzi odbył się turniej wojewódzki, organizowany pod patronatem Marszałka Województwa Łódzkiego. Organizatorami były Centra Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego, a koordynatorem działania - CRE w Skierniewicach. Marszałek Województwa Łódzkiego Grzegorz Schreiber, pomysłodawca projektu, nie tylko przywitał uczestników, ale i każdemu wręczył pamiątkowy medal.

I tu znów okazało się, że zainteresowanie turniejem przerosło nasze oczekiwania. Określiliśmy liczbę miejsc na 200 uczestników, a mimo to lista rezerwa była bardzo długa.

Co ciekawe, zgłosiła się duża grupa przedszkolaków i dzieci z klas I-III. Imponująco wyglądała sala, w której przy szachownicach zasiadło aż tylu logicznie myślących młodych ludzi. Zdarzały się błędy, natychmiast rozstrzygane przez sędziów. Były łyż wywołane niespodziewaną porażką i wypieki na policzkach po kolejnej wygranej.

Skupienie, powaga i oczekiwanie na ruch przeciwnika. Przed ogłoszeniem ostatecznych wyników, organizatorzy zorganizowali quiz szachowy.

Najlepsi zawodnicy otrzymali nagrody. Wśród laureatów znalazło się dwóch uczniów z naszego rejonu:

Oskar Mackenberg ze Szkoły Podstawowej nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim zajął II miejsce w kategorii klas VII-VIII (nauczyciel Michał Czarczyk),

Hubert Dryzek ze Szkoły Podstawowej w Szydłowie zajął III miejsce w kategorii klas IV-VI (nauczyciel Jarosław Baran).

Biorąc pod uwagę poziom zawodów i liczbę uczestników, to duży sukces tych młodych szachistów. Gratulujemy zawodnikom i ich nauczycielom-instruktorom.

5 czerwca zorganizowaliśmy kolejny turniej. Tym razem dla najmłodszych, czyli przedszkolaków i uczniów klas I-III.

Uczestniczyło w nim 40. szachistów z 6 placówek. Z przyjemnością obserwowaliśmy zaangażowanie najmłodszych i ich duży stopień koncentracji. Ostatecznie po rozegraniu 5. rund zostali wyłonieni zwycięzcy.

W grupie przedszkolaków najlepsi okazali się reprezentanci Przedszkola Samorządowego nr 24 w Piotrkowie Trybunalskim:

I miejsce – Aleksander Borodicz,
II miejsce – Marcel Wnuk,
III miejsce – Maciej Cieślak.

Wśród uczniów klas I-III najlepsze wyniki osiągnęli:

Chłopcy:

I miejsce – Julian Książek – SP w Szydłowie,
II miejsce – Jakub Szewczyk – SP w Szydłowie,
III miejsce – Wojciech Miśkiewicz – SP w Szydłowie.

Dziewczęta:

I miejsce – Lena Miśkiewicz – SP w Szydłowie,
II miejsce – Adrianna Ćwiklińska – SP w Szydłowie,
III miejsce – Małgorzata Pacholec – SP w Łękińsku.

Mamy nadzieję, że królewska gra będzie w kolejnych latach chętnie stosowaną formą spędzania wolnego czasu. Zaangażowanie, ciekawość i chęć rywalizacji, jaką widziałem podczas wszystkich rozgrywek, dają taką nadzieję. Szachy wymagają skupienia, logicznego myślenia i opracowania taktyki. Te cechy mogą być szczególnie cenione już w niedalekiej przyszłości, zwłaszcza w obliczu komputerowej konkurencji, którą niesie ze sobą stosowanie sztucznej inteligencji.

Grajmy w szachy i zachęcajmy do tego innych!

Witold Stawski

*koordynator projektu "#Łódzkie gra w szachy"
w CRE WŁ w Piotrkowie Trybunalskim*

XXVII Interdyscyplinarny Konkurs Ekologiczno-Regionalny dla uczniów siódmej i ósmej klasy szkoły podstawowej województwa łódzkiego w roku szkolnym 2023/2024

W tym roku szkolnym odbyła się już dwudziesta siódma edycja Interdyscyplinarnego Konkursu Ekologiczno-Regionalnego dla uczniów siódmej i ósmej klasy szkoły podstawowej województwa łódzkiego. Organizatorami konkursu są Łódzki Kurator Oświaty w Łodzi oraz Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim.

Konkurs skierowany jest do uczniów najstarszych klas szkoły podstawowej, szczególnie zainteresowanych tematyką ekologiczną i wiedzą o regionie.

Jego cele to:

- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie ekologii i ochrony środowiska, ocenianie skutków zmian zachodzących w środowisku pod wpływem działalności człowieka oraz wskazywanie źródeł zanieczyszczeń środowiska i sposobów ich zmniejszenia lub eliminacji,
- poznawanie terenów zagrożonych i prawnie chronionych, w tym parków krajobrazowych woj. łódzkiego i wybranych parków narodowych,
- poznawanie zabytków kultury i historii województwa łódzkiego,
- poznawanie walorów krajoznawczo-turystycznych regionu,
- uświadamianie konieczności ochrony środowiska przyrodniczego w celu zachowania różnorodności biologicznej,
- rozbudzanie wrażliwości uczniów na potrzebę ochrony środowiska naturalnego,
- kształtowanie świadomości ekologicznej.

Konkurs ten nie należy do łatwych. Ma on charakter interdyscyplinarny, a jego tematyka wynika z podstawy programowej i jest realizowana w ramach różnych przedmiotów nauczania lub odrębnych zajęć, z wykorzystaniem podręczników zatwierdzonych przez MEN i wybranej literatury. Aby osiągnąć dobry wynik w rywalizacji, uczestnik musi posiadać wiedzę z zakresu biologii, chemii, geografii, literatury obowiązkowej, a także wiedzę o naszym regionie. Do tegorocznego konkursu zgłosiło się 196 uczniów z 28 szkół podstawowych województwa łódzkiego, co świadczy o dużym zainteresowaniu wśród młodzieży szkolnej.

- Konkurs przebiegał w trzech etapach:
- etap szkolny odbył się 8 stycznia 2024 r. w każdej ze szkół, która zgłosiła uczestników. Przeprowadzony był przez szkolne komisje konkursowe powołane przez dyrektorów szkół. Do etapu tego przystąpiło 196 uczniów z 28 szkół województwa łódzkiego. Komisje na podstawie osiągniętych wyników kwalifikowały uczestników do udziału w etapie rejonowym. Uczeń, aby zakwalifikować się do etapu rejonowego, musiał zdobyć co najmniej 80% liczby punktów możliwych do uzyskania w teście konkursowym. Do etapu rejonowego zakwalifikowało się 46 uczniów z 18 szkół.
- Etap rejonowy został rozegrany 4 marca 2024 r. Przeprowadziły go rejonowe komisje konkursowe powołane przez wojewódzką komisję konkursową. Do konkursu przystąpiło 46 uczniów, a do etapu wojewódzkiego przeszli ci, którzy zdobyli minimum 85% ogólnej liczby możliwych do uzyskania punktów, tj. 17 uczniów z 10 szkół.
- Etap wojewódzki został przeprowadzony 29 kwietnia 2024 r. przez wojewódzką komisję konkursową. Przystąpiło do niego 17 uczniów. Laureatami konkursu zostało dziesięciu uczestników, którzy w etapie wojewódzkim zdobyli najwyższą liczbę punktów za rozwiązanie zadań w teście konkursowym. Trzech kolejnych uczestników etapu wojewódzkiego otrzymało tytuł finalisty konkursu. Wymaganym progiem dla finalisty było uzyskanie co najmniej 50% punktów z testu konkursowego.

Uroczyste posumowanie konkursu odbyło się 27 maja 2024 r. w Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim. Otwarcia uroczystości dokonała pani Iwona Buchalska – dyrektor CREWŁ. Na uroczystość przybyli zaproszeni goście, m.in. pani Katarzyna Glicner-Woźny – dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty w Piotrkowie Trybunalskim i pan Piotr Wypych – kierownik Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych.

Każdy z uczestników uroczystości i zaproszonych gości mógł wysłuchać referatu wygłoszonego przez pana Piotra Wypycha na temat krajobrazu przyrodniczego.

Ukoronowaniem wysiłku włożonego w przygotowanie się do konkursu było otrzymanie przez wszystkich uczestników etapu wojewódzkiego upominków w postaci sadzonek drzew i krzewów ufundowanych przez Zespół Nadpilicznych Parków Krajobrazowych, a laureaci i finaliści konkursu otrzymali dodatkowo nagrody książkowe ufundowane przez Kuratora Oświaty w Łodzi. Zarówno laureatom, jak i finalistom konkursu zostały wręczone zaświadczenia przyznające punkty uwzględniane w postępowaniu rekrutacyjnym, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt. 3 lit. e/lit. f rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2431 ze zm.) w sprawie przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów.

Część uczestników (siódmoklasiści) oprócz wiedzy ekologicznej i regionalnej zdobyła cenne doświadczenia konkursowe. Na pewno powrócą w przyszłym roku, aby znów spróbować swoich sił podczas kolejnej, już XXVIII edycji konkursu.

Organizatorzy nie zapomnieli również o nauczycielach przygotowujących uczniów, którzy czynnie przyczynili się do sukcesów swoich podopiecznych. Otrzymali oni podziękowania od Kuratora Oświaty w Łodzi oraz wspomniane wcześniej zielone nagrody. Czy konkurs spełnił założone cele? Na podstawie rozmów przeprowadzonych z uczestnikami konkursu jestem pewien, że owszem. Konkurs uczy zdrowej rywalizacji, daje możliwość zdobycia wiedzy ekologicznej i wiedzy o regionie. Jednak jego największą wartością jest pozostawienie śladu w systemie wartości uczestników, który być może da inspirację do podejmowania przez nich w przyszłości konkretnych działań na rzecz ochrony przyrody, zapobiegania degradacji środowiska naturalnego w ich małych ojczyznach, kraju, a może na świecie.

Piotr Chruściel

Jaki jestem, kim będę... Warsztaty z doradztwa zawodowego dla szóstoklasistów

Pojęcie usług doradztwa zawodowego zwykle się najczęściej odnosić do osób dorosłych poszukujących zatrudnienia lub chcących zmienić dotychczasowe miejsce pracy. Kieruje się je do ludzi, którzy utracili dotychczasową posadę, zmuszeni zostali do przekwalifikowania względnie powracają na rynek pracy po długim okresie nieaktywności zawodowej - np. do pracowników likwidowanych czy restrukturyzowanych zakładów, do matek po urlopach macierzyńskich i wychowawczych i tak dalej. Z usług doradztwa korzystają także seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, a więc grupy określane jako defaworyzowane. Przykłady można by mnożyć. Odbiorcami doradztwa zawodowego są również uczniowie klas siódmych i ósmych szkół podstawowych jako

osoby stojące przed wyborem dalszej ścieżki kształcenia. Przez nauczycieli oraz innych specjalistów zajmujących się w szkołach doradztwem zawodowym regularnie podnoszony jest problem niewystarczającej liczby godzin przeznaczonych na ten jakże ważny, a jednocześnie wciąż przez decydentów po macoszemu traktowany obszar. 10 godzin rocznie to o wiele za mało dla ucznia, a mówimy przecież o tylko o doradztwie grupowym. System nie przewiduje godzin na poradnictwo indywidualne, a szkoda.

Wydaje się, że decydenci od lat nie potrafią dostrzec, jak ważną, a jednocześnie trudną do podjęcia decyzję stanowi dla młodego, zaledwie piętnastoletniego człowieka wybór szkoły ponadpodstawowej. Wybór między liceum ogólnokształcącym (ze wszystkimi jego dostępnymi profilami), technikum (z wielością kierunków kształcenia), wreszcie szkołą branżową (również z szeroką ofertą co do kierunku) to decyzja wymagająca wysokiego poziomu dojrzałości, wiedzy, umiejętności autoanalizy. Nie jest to, rzecz jasna, tragiczny wybór między Scyllą a Charybdą, ponieważ jednak zawsze któraś z tych dróg jest optymalna. Kwestię otwartą stanowi tylko to, która ze ścieżek i dla kogo stanowi najlepszą drogę. Odpowiedź między innymi na to pytanie powinien młodemu człowiekowi pomóc znaleźć doradca zawodowy. Wybór dalszej ścieżki kształcenia to przecież pierwszy krok ku przyszłej karierze zawodowej. Ta zaś trwa przez całe życie, a kroków tych czeka człowieka o wiele więcej.

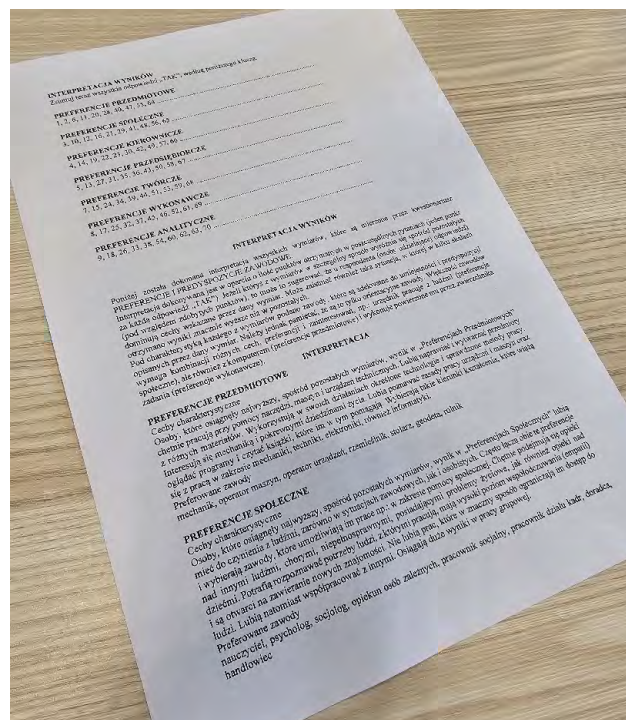
W odpowiedzi na te potrzeby 23 i 24 kwietnia 2024 w siedzibie Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim

przeprowadzone zostały stacjonarne warsztaty z obszaru doradztwa zawodowego. Ich odbiorcami byli uczniowie klas szóstych pobliskiej Szkoły Podstawowej nr 5. Dlaczego właśnie klas szóstych, a nie siódmych lub ósmych? Pomysłodawca i organizator - niżej podpisany - wyszedł z założenia, że dwie ostatnie klasy korzystają już z doradztwa zawodowego w ramach zajęć w szkole. Mijałoby się zatem z celem dublowanie tego wsparcia i ingerowanie w już rozpoczęty proces doradczy. Dla młodzieży z klas szóstych natomiast warsztaty takie stanowić mogą doskonałą sposobność do pierwszego kontaktu z ideą doradztwa zawodowego - czyli w pełni świadomego korzystania z fachowej pomocy przed czekającą wkrótce dalszą drogą edukacji i kariery. U podstaw koncepcji przedsięwzięcia leżał pomysł, aby uczestnikami zajęć stała się młodzież niekorzystająca dotąd jeszcze ze wsparcia szkolnych doradców zawodowych. Aby warsztaty stanowiły ten pierwszy kontakt, niejako intrygując, wzbudzając w młodych ludziach potrzebę i dążenie do podejmowania życiowych wyborów w sposób jak najbardziej świadomy, nie zaś przypadkowy. Aby uczniowie wiedzieli, że przy podejmowaniu wyborów nie są sami.

Uczestnicy zajęć przeanalizowali wspólnie z prowadzącym (ale i przy udziale wychowawców) swoje plany, marzenia, zamierzenia życiowe. Okazało się, że niemały odsetek dzieciaków już teraz snuje konkretne plany, marzenia w zakresie tego, co chciałyby robić w przyszłości. Uczniowie poddali analizie te aspekty, które powinni wziąć pod uwagę, decydując się na taki bądź inny wybór szkoły ponadpodstawowej. Zastanawiali się jednak również, które powody wyboru szkoły ponadpodstawowej przynieść mogą więcej szkody niż pożytku.

Cel warsztatów stanowiło przybliżenie dzieciakom pojęcia rynku pracy i zapoznanie z systemem edukacji w Polsce. Istotne było nadto uświadomienie im idei uczenia się przez całe życie („lifelong learning”- gdyż wydarzenie stanowiło element realizowanego przez CRE WŁ w Piotrkowie projektu pn. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych”). Celem warsztatów była także analiza czynników determinujących wybór zawodu (a zatem również kierunku kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej i dalej). Spośród tych czynników najistotniejsze stało się omówienie kwestii predyspozycji zawodowych jako ważnego elementu warunkującego wybór drogi edukacyjnej i zawodowej człowieka. I właśnie to zagadnienie stanowiło clou zajęć. Uczniowie wykonywali bowiem test predyspozycji zawodowych, którego wyniki były następnie analizowane, również pod kątem potencjalnych zawodów z nimi związanych. Część wychowawców postanowiła zachować wyniki testu swoich podopiecznych, aby wrócić do nich za rok czy dwa celem porównania i przeanalizowania, jak ewoluują. Predyspozycje przedmiotowe, społeczne, przedsiębiorcze, konwencjonalne, artystyczne i analityczne - to pojęcia, które odtąd nie będą dla uczestników zajęć jedynie pustymi, nic nieznaczącymi słowami. Teoria typów osobowości zawodowych, czyli teoria J. Hollanda, stoi u źródeł wielu narzędzi diagnostycznych, poradnictwa również w procesie doradztwa i poradnictwa dla młodzieży. Uczestnicy zajęć poznali ogólnie poszczególne typy osobowości zawodowych oraz ich powiązanie z grupami zawodów. Przede wszystkim jednak - dzięki rozwiązaniu testowi - uświadomili sobie, które z typów osobowości u nich konkretnie dominują (oraz które nie są dominujące).

Po wykonaniu testu i analizie jego wyników przez uczniów w każdej z grup miała miejsce dyskusja na temat planów, zamierzeń oraz wrażeń po wykonanym teście. Uczestników cechowała wysoka aktywność podczas warsztatów. Młodzi ludzie bardzo chętnie dzielili się wrażeniami, spostrzeżeniami, uwagami. Wypowiadali się na forum, rozwiązywali test oraz zadawali wiele pytań. Z wyrażanych przez uczniów oraz towarzyszących im nauczycieli opinii wynika, że zajęcia bardzo się podobały i że wręcz oczekiwana jest kontynuacja takich spotkań. Warsztaty okazały się zatem bardzo przydatne. Inicjatywa, już z udziałem uczniów innych szkół podstawowych, będzie miała swoją kontynuację. Korzystanie zaś z fachowego wsparcia doradców zawodowych na każdym etapie ścieżki kariery stanie się dla nich, miejmy nadzieję, nawykiem. Również w życiu dorosłym.

Daniel Pietrzak
konsultant CRE WŁ w Piotrkowie Tryb.

Mali aktorzy – rola innowacji teatralnej w edukacji wczesnoszkolnej

Teatr to forma sztuki scenicznej, w której aktorzy wykonują określone role przed żywą publicznością. To miejsce, gdzie łączą się różne elementy, takie jak aktorstwo, scenografia, kostiumy, muzyka i dialogi, aby opowiedzieć historię lub przekazać pewną treść. Istnieje wiele jego rodzajów, od tradycyjnego teatru dramatycznego po teatr eksperymentalny czy teatr tańca. Teatr może być też formą rozrywki, edukacji, a nawet politycznego protestu. To także miejsce, w którym ludzie mogą zbierać się, aby wspólnie przeżywać emocje i snuć refleksje nad ludzkimi doświadczeniami.

Coraz więcej dzieci może mieć ograniczoną wiedzę na temat teatru. W dzisiejszych czasach, kiedy technologia odgrywa coraz większą rolę w życiu codziennym, niektóre tradycyjne formy sztuki mogą być mniej dostępne lub mniej popularne wśród młodszych osób. W erze cyfrowej dzieci mogą być bardziej zainteresowane rozrywką medialną, taką jak gry wideo, media społecznościowe czy filmy online, co może zmniejszać ich zainteresowanie formami sztuki takimi jak teatr. Dlatego też zrodził się pomysł uświadomienia najmłodszym uczniom naszej szkoły roli teatru poprzez wprowadzenie innowacji pt. „Mali aktorzy” w klasach I-III.

Innowacją zostali objęci uczniowie klasy drugiej Szkoły Podstawowej im. Janiny Porazińskiej w Boryszowie. Realizowano ją w ramach edukacji wczesnoszkolnej oraz zajęć pozalekcyjnych (zajęcia rozwijające).

Warto docenić znaczenie teatru jako formy sztuki, która może rozwijać wyobraźnię, empatię oraz umiejętności komunikacyjne i społeczne. Dlatego ważne jest, aby zachęcać dzieci do eksplorowania teatru i innych form sztuki, aby mogły odkryć jego

bogactwo i wartość. Obcowanie z teatrem kształtuje młodego człowieka, jego wrażliwość estetyczną, wpływa na moralne postawy w życiu.

Cele zajęć teatralnych w klasach I-III mogą być zróżnicowane, ale głównie obejmują:

- rozwój komunikacji werbalnej i niewerbalnej: poprzez uczestnictwo w różnorodnych działaniach teatralnych dzieci uczą się wyrażać swoje myśli i uczucia zarówno słowami, jak i gestami ciała.
- Kreatywność i wyobraźnia: zajęcia teatralne dają dzieciom możliwość eksperymentowania z różnymi rolami, sytuacjami i scenariuszami, co rozwija ich kreatywność i wyobraźnię.
- Rozwój umiejętności społecznych: poprzez pracę w grupie nad przygotowaniem przedstawień teatralnych dzieci uczą się współpracy, empatii, słuchania innych i szacunku dla różnorodności.
- Rozwój pewności siebie: występowanie na scenie pomaga dzieciom przełamać tremę i budować pewność siebie. Uczą się radzenia sobie ze stresem oraz prezentowania swoich umiejętności przed publicznością.
- Integracja treści programowych: zajęcia teatralne mogą być wykorzystane do integrowania treści programowych z różnych dziedzin nauki, takich jak język polski (np. czytanie tekstu dramatycznego), historia (np. rekonstrukcja historycznych wydarzeń) czy matematyka (np. nauka rytmu i liczenia).

Uczniowie brali czynny udział w uroczystościach szkolnych. Przygotowywali: Tydzień Patrona, andrzejkę, Dzień Babci i Dziadka. Zwieńczeniem ich

całorocznej pracy było przedstawienie pięknego i zapomnianego utworu patronki naszej szkoły, Janiny Porazińskiej, pt. „Kacperek”. Dzieci fantastycznie odegrały swoje role, samodzielnie przygotowały kostiumy oraz scenografię. Wydzwięk utworu, jakże aktualny, bardzo spodobał się całej społeczności szkolnej. Przedstawienie z okazji Tygodnia Patrona przygotowane przez uczniów klasy II, które opowiadało historię chłopca szukającego swojej drogi życiowej, było nie tylko interesujące, ale także inspirujące dla innych uczniów. Taka fabuła może być bardzo relatywna dla młodych widzów, którzy również mogą mieć wątpliwości co do swojej przyszłości. Przez postać głównego bohatera mogą oni zobaczyć, że poszukiwanie pasji i celu w życiu jest naturalne, a wsparcie ze strony przyjaciół, rodziny i nauczycieli może być kluczowe w tej podróży.

Uczniowie powtórzyli sukces występując przed szerszą publicznością na uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka. Seniorzy docenili wkład pracy małych aktorów gromkimi brawami i gratulacjami. Każdy występ dzieci omawialiśmy i wspólnie dochodziliśmy do pewnych wniosków. Uczestnictwo w przedstawieniu i pozytywna reakcja publiczności sprawiły, że dzieci czuły się dumne ze swojego osiągnięcia. To potwierdzenie ich pracy i wysiłku może wzmocnić ich motywację do dalszego rozwoju i nauki. Pokonanie strachu przed wystąpieniem publicznym może zdecydowanie zwiększyć pewność siebie. Każdy udany występ jest dowodem na to, że są w stanie przekroczyć swoje granice i radzić sobie w trudnych sytuacjach.

Zajęcia teatralne pozwalają dzieciom uczyć się poprzez zabawę i doświadczenie, co może sprawić, że nauka stanie się dla nich bardziej atrakcyjna i angażująca. Wreszcie ważne jest, aby cele zajęć teatralnych w klasach I-III były dostosowane do wieku i poziomu rozwoju uczniów, aby zapewnić im jak najlepsze doświadczenia edukacyjne. Wprowadzenie innowacji zajęć teatralnych w klasach edukacji wczesnoszkolnej może przynieść wiele korzyści zarówno dla uczniów, jak i dla procesu nauczania.

Zajęcia teatralne angażują uczniów w różnorodne formy komunikacji, zarówno werbalnej, jak i niewerbalnej. Dzięki nim dzieci uczą się wyrażać swoje myśli, emocje i pomysły w sposób jasny

i przekonujący. Teatr stymuluje wyobraźnię i kreatywność uczniów. Dzieci mają okazję tworzyć własne role, scenariusze i dialogi, co rozwija ich umiejętność myślenia poza schematami. Rozwijają się też ich umiejętności społeczne. Praca w grupie podczas przygotowywania i wystawiania sztuk teatralnych uczy dzieci współpracy, empatii i szacunku dla innych. Teatr to także doskonała okazja do rozwijania umiejętności słuchania i rozumienia punktu widzenia innych osób. Występowanie na scenie wymaga od uczniów samodyscypliny, koncentracji i pewności siebie. Przełamywanie barier w postaci tremy i przezwyciężanie trudności buduje w dzieciach poczucie własnej wartości i pewności siebie.

Podsumowując - teatr to przede wszystkim zabawa i radość tworzenia. Dzięki innowacyjnym metodom nauczania zajęcia teatralne mogą sprawić, że nauka stanie się dla dzieci bardziej atrakcyjna i angażująca. Wprowadzenie innowacji w postaci zajęć teatralnych może więc przynieść wiele korzyści zarówno w sferze rozwoju osobistego, jak i edukacyjnego dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

Urszula Wdowiak

Przeciwdziałanie przemocy i agresji rówieśniczej – rozpoznanie i pomoc

Komendant Miejski Policji w Piotrkowie Trybunalskim przy współudziale pani dyrektor Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w dniu 28 maja 2024 zorganizował ewaluacyjną debatę społeczną pn. „Przeciwdziałanie przemocy i agresji rówieśniczej – rozpoznanie i pomoc”, która odbyła się w Centrum Rozwoju Edukacji w Piotrkowie Trybunalskim przy ulicy Wojska Polskiego 2.

Deбата dotyczyła problematyki agresji, przemocy i nękania rówieśniczego, zasad wczesnej interwencji oraz procedury udzielania pomocy ofiarom i sprawcom przemocy. Jej celem było obniżenie poziomu agresji rówieśniczej w szkole, wypracowanie skutecznych form radzenia sobie z takimi zjawiskami oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa uczniów.

Zagadnienia, które zostały poruszone w trakcie debaty, dotyczyły m.in.: profilaktyki przemocy rówieśniczej, umiejętności rozpoznawania niebezpiecznych sytuacji rówieśniczych, prawnych konsekwencji stosowania przemocy wobec innych, procedury udzielania pomocy ofiarom i sprawcom przemocy, profilaktycznej roli rodzica i nauczyciela w przeciwdziałaniu stosowania przemocy przez dziecko. Docelowymi odbiorcami byli przedstawiciele szkół podstawowych i średnich z terenu Piotrkowa Trybunalskiego, przedstawiciele samorządów uczniowskich i komitetów rodzicielskich.

Dzięki uczestnictwu w tym spotkaniu uczniowie mogli uzyskać większą świadomość problemu przemocy i nauczyć się skutecznych strategii radzenia sobie z agresją. Nauczyciele natomiast mogli uzyskać nowe pomysły i narzędzia, które pomogą im w lepszym monitorowaniu i reagowaniu na ryzykowne sytuacje.

Prelegentami debaty byli:

- Przedstawiciel II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim – pan Łukasz Miszta. Pan kurator zapoznał grupę docelową z problematyką prawnych konsekwencji stosowania przemocy, a także omówił rolę kuratora rodzinnego w procesie jej zaprzestania.
- Przedstawiciel Kuratorium Oświaty w Łodzi Delegatura Piotrków Trybunalski – pani Elżbieta Górka. Pani Górka przygotowała wystąpienie dotyczące idei standardów ochrony małoletnich oraz omówiła elementy standardów wskazanych przez ustawodawcę, które pozwolą na dostosowanie się jednostek oświatowych oraz jej pracowników do nowych realiów związanych z ochroną małoletnich.
- Przedstawiciel Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim – pani Marta Woźniak-Ressel zapoznała grupę z problematyką dotyczącą udzielania pomocy ofiarom i sprawcom przemocy, profilaktycznej roli rodzica i nauczyciela w przeciwdziałaniu stosowania przemocy przez dziecko-ucznia.
- Mediator sądowy pani Milena Zuchora-Grzejdziaś omówiła mediację jako formę pomocy rodzicom i małoletnim.

- Przedstawiciel Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Komendy Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim – st. sierż. Remigiusz Pacyna zapoznał grupę ze skalą zjawiska przemocy i agresji rówieśniczej występującego na terenie podległym KMP.

W debacie wzięło udział łącznie ok. 60 osób, w tym uczniowie, nauczyciele, pedagodzy, dyrektorzy szkół, zastępca Komendanta Miejskiego Policji podinsp. Grzegorz Kotarski, komendanci i kierownicy komisariatów Policji, Naczelnik Wydziału Prewencji podkom. Sylwester Nieśmiałek, Naczelnik Wydziału Patrolowo-Interwencyjnego podinsp. Marcin Dziubecki.

st. asp. Katarzyna Dębińska

Biblioteka Pedagogiczna Centrum Rozwoju Edukacji WŁ w Piotrkowie Trybunalskim poleca...

Kobiece wakacje...

Wakacje już niebawem, a ja zapraszam i zachęcam do spędzenia wolnego czasu, także wakacyjnego, z dobrą książką. Wybrałam dla Państwa cztery pozycje różnych autorów, które łączy temat przewodni, a mianowicie każda z tych książek przedstawia portrety kobiet - znanych i mniej znanych. Są to księżniczki, damy, aktorki oraz pisarka i satyryczka. Polecam każdą z tych pozycji. Gwarantuję dużo uśmiechu, może zadziwienia, czasem refleksji i kropelkę smutku, ale na pewno nie będzie nudno.

Kamil Janicki : Damy ze skazą : kobiety, które dały Polsce koronę. - Kraków : Znak Horyzont, 2016 Sygn. 111181

„Pisząc Damy ze skazą, postawiłem sobie za cel przywrócenie do życia pewnej epoki. Przede wszystkim jednak chciałem odtworzyć losy niesłusznie pogardzanych i łżonych kobiet. Rychezy, która uratowała państwo Piastów, a spotkały ją tylko hańba i poniżenie. Marii Dobroniegi, która zupełnie zniknęła z polskiej historii, mimo że to za jej sprawą udało się przywrócić Polsce dawne granice. Przedstawy – zapomnianej i niezrozumianej ofiary Bolesława Chrobrego [...]”

Autor podjął próbę opowiedzenia historii Polski z perspektywy kobiet, żyjących w XI wieku, które w znacznym stopniu przyczyniły się do odzyskania przez Polskę korony. W swojej pracy skupił się na postaciach kobiet, które tak naprawdę zawsze stały w cieniu mężczyzn. Były ważne ze względu na swoje pochodzenie, więzy rodzinne, urodzone dzieci, ale nie z uwagi na własne czyny.

Matylda to dziedziczka najpotężniejszej dynastii świata. Głupota rodzonego brata zamienia jej życie w piekło. Nieodpowiedzialny młokos z koroną na głowie przegrywa ją podczas partii kości.

Rycheza angażuje cały swój spryt i nieustępliwość, by zmasać hańbę matki. Przybywa do kraju rządzonego przez ogarniętego obsesją tyra. To ona zrobi z niego bohatera. I ona zapewni mu królewską koronę.

Przedstawy, zgwałcona i odarta z marzeń przez nienawistnego furiata, poprzysięga zemstę. Za jej sprawą na rodzące się polskie mocarstwo spada klątwa.

Kamil Janicki zachęca do pochylenia się nad historią polskiej korony. W świecie pełnym nienawiści,

w którym rządzą zbyt ambitni, by uznać własne potknięcia, oraz okrutni mężczyźni, a ludzkie życie jest warte tylko tyle, ile gotowi są za nie zapłacić handlarze niewolników, te wielkie damy zrobią wszystko, by zdobyć sławę i zapewnić Polsce koronę. Jednak autor dzieli się też refleksją dotyczącą tego, że ich ambicja pozwoliła zbudować imperium, ale jednocześnie duma - mogła królestwo unicestwić.

Linda Rodriguez McRobbie : Niegrzeczne księżniczki. - Kraków : Znak Horyzont, 2016 Sygn. 111182

„To opowieści o prawdziwych księżniczkach i prawdziwych kobietach. I mimo że zaczynają się słowami <<dawno, dawno temu>>, to jednak nie zawsze mają szczęśliwe zakończenie.”

Księżniczki żyją długo i szczęśliwie tylko w bajkach. Te prawdziwe musiały być silne i odważne, by przetrwać w męskim świecie. „Niegrzeczne księżniczki” to historie trzydziestu kobiet z różnych czasów i zakątków świata. To pełne pasji opowieści o znanych, ale i tragicznych postaciach, jak Lukrecja Borgia, Anna Boleyn czy Sisi, ale też tajemnicze historie zapomnianych księżniczek z krainy Wikin-gów, odległych Chin, a nawet imperium Azteków. Łączy je jedno – wszystkie robiły to, co chciały. Autorka opisała bohaterki, zamieszczając ich historie w 7 rozdziałach:

Wojowniczk – Księżniczki, które prowadziły własne wojny – rozdział ten dotyczy kobiet takich jak: Alfihilda - księżniczka, która została piratem, Pingyang - księżniczka, która dowodziła armią, Olga Kijowska - księżniczka, która urządziła rzeź, aby zostać świętą, Khutulun - księżniczka, która rządziła na macie zapaśniczej, Lakshmbai – księżniczka, która dowodziła powstaniem z synem na plecach.

Uzurpatorki – Księżniczki, które przejmowały władzę w świecie mężczyzn - rozdział ten dotyczy

kobiet takich jak: Hatszepsut – księżniczka, która rządziła Egiptem jako król, Wu Zetian – księżniczka, która została cesarzem Chin, Njinga z Ndongo – księżniczka, która miała wiele „konkubin”.

Intrygantki – Księżniczki, które knuły i spiskowały - rozdział ten dotyczy kobiet takich jak: Justa Grata Honoria – księżniczka, która niemal zniszczyła Cesarstwo Rzymskie, Izabela Francuska – księżniczka-wilczyca z Francji, Roksolana – księżniczka, która z seksualnej niewolnicy stała się sułtanką, Katarzyna Radziwiłłowa – księżna-stalkerka, Stephanie von Hohenlohe – księżna, która urządziła imprezy dla Hitlera.

Ocalone – Księżniczki, które dokonywały kontrowersyjnych wyborów – w rozdziale tym znalazły się historie następujących księżniczek: Lukrecja – renesansowa księżna mafii, Malintzin – księżniczka, która służyła zdobywcom swego państwa, Zofia Dorota – księżniczka uwięziona, Sarah Winnemucca – księżniczka oskarżona o kolaborację, Sofka Dołgoruki – księżniczka, która została komunistką.

Imprezowiczki – Księżniczki, które używały życia na całego – Krystyna – księżniczka, która uwielbiała przebieranki, Caraboo (Mary Baker) – fałszywa księżniczka, która wodziła Anglię za nos, Charlotta Hohenzollern (Pruska) – księżniczka, która urządziła orgie, Clara Ward – księżna, która uciekła z Cyganem... i kelnerem... i zarządcą stacji, Gloria von Thurn und Taxis - punkowa księżna, która założyła spółkę.

Ladacznice – Księżniczki, które zyskały sławę dzięki ekscesom seksualnym - w rozdziale tym znalazły się historie następujących księżniczek: Karolina Brunszwicka – księżniczka, która się nie myła, Paulina Bonaparte – księżniczka, która była ekshibicjonistką, Małgorzata – księżniczka, przez którą zorganizowano napad na bank.

Wariatki – Księżniczki, które oszalały lub były bliskie szaleństwa – ostatni rozdział dotyczy kobiet takich jak: Anna Saska – księżniczka z pianą na ustach, Elżbieta Bawarska – księżniczka, która nosiła maskę z mięsa, Maria Charlotta Koburg – księżniczka, która przestraszyła papieża, Anna Anderson vel Franciszka Szankowska – kobieta, która stała się zaginioną księżniczką Romanowów.

Łukasz Maciejewski : Aktorki : portrety. - Kraków : Znak Literanova, 2015 Sygn. 110019

Książka stanowi zbiorowy portret kobiecej siły, talentu i niezależności oraz pasji, która nadaje życiu sens. Łukasz Maciejewski – filmoznawca, krytyk filmowy i teatralny, zawarł w książce niepublikowane wcześniej swoje rozmowy ze znanymi, cenionymi i lubianymi aktorkami teatralnymi i filmowymi. W rozmowach z autorem najwybitniejsze polskie aktorki: Jadwiga Barańska, Iga Cembrzyńska, Bożena Dykiel, Jolanta Fraszynska, Krystyna Janda, Maja Komorowska, Anna Radwan, Dorota Segda, Grażyna Szapołowska, Marzena Trybała, Małgorzata Zajączkowska, Magdalena Zawadzka i Joanna Żółkowska zdradzają

kulisy swojej kariery, dzielą się wspomnieniami, szczerze opowiadają o wzlotach i upadkach.

Autor nie kryje fascynacji rozmówczyniami i z uśmiechem wspomina:

„Z Jadwigą Barańską zajadałem się rogalikami z różą, z Igą Cembrzyńską, gawędząc na świeżym powietrzu, popijałem czerwone wino – scena prawie jak z filmów Andrzeja Kondratiuka [...]. Czasami zjadała mnie trema, na przykład gdy do hotelu Bristol weszła piękna, wytworna Grażyna Szapołowska, a ja nie potrafiłem wydusić z siebie słowa. Wstyd jednak szybko minął, a pani Szapołowska udzieliła mi jednego z najbardziej szczerych, intymnych wywiadów w swoim życiu. Nieustannie mnie przy tym rozśmieszała, bo cechuje ją niezrównany flirciarski dowcip [...]. Od Marzeny Trybały dostałem w prezencie szklanego ptaszka [...]. Emilia Krakowska pokazała mi imponującą kolekcję kapełuszy, Małgorzata Zajączkowska – obrazów, a Magdalena Zawadzka oprowadzała po kulisach teatru Ateneum [...].”

Łukasz Maciejewski w swojej książce oddał głos kobietom i przedstawił ich portrety w sposób piękny, szlachetny i głęboki.

Maria Czubaszek : Nienachalna z urody. - Warszawa : Prószyński i S-ka, 2021 Sygn. 112949

„O czym jest ta książka? Na to pytanie trudno odpowiedzieć w jednym zdaniu, bo rozstrzał zagadnień i anegdot jest dość spory. Cóż, starsze panie tak mają, że nie trzymają się tematu. A ja jestem już w rozwojowym okresie późnej dojrzałości. Ale za to mogłam opisać, co widziałam i słyszałam w ciągu życia. A było tego sporo [...]”.

Tak Maria Czubaszek – pisarka i satyryczka, autorka tekstów piosenek, scenarzystka, felietonistka

i dziennikarka rozpoczyna książkę, w której zdradza swoje sekrety i po raz pierwszy mówi o sobie tak szczerze. I tak dużo.

W rozdziale Wszystko o Marii pisze o swoim pochodzeniu, nazwisku, pierwszych zarobionych pieniądzach, szkole i prywatkach, które - jak twierdziła - były prawdziwym koszmarem jej młodości.

W rozdziale Dom, rodzina, relacje mówi o swoim domu rodzinnym oraz siostrze, a w rozdziale Miłość, związki, rozstania dużo miejsca poświęca jazzmanowi Wojciechowi Karolakowi – największej miłości swojego życia. W następnych rozdziałach - Moja praca czy Całkiem prywatnie snuje opowieść o pracy w radiu, o tworzeniu tekstów pełnych humoru i satyry, a także stosunku do gotowania, sprzątanania, sportu, jazdy samochodem, popularności, broni, techniki. Szczerze wspomina też o nałogach oraz poglądach na zdrowie, starość, eutanazję, sens życia. Pisze o swojej wielkiej miłości do zwierząt, szczególnie psów. Poświęca też sporo uwagi świętom Bożego Narodzenia oraz Wielkanocy, a także walentynkom i halloween.

W książce nie mogło zabraknąć opowieści o ludziach, z którymi się przyjaźniła, pracowała, których mijała w życiu. Teksty te dotyczą zarówno ludzi kultury, takich jak: Marcin Wolski, Jan Pietrzak, Irena Kwiatkowska, Jerzy Satanowski, Agnieszka Osiecka, Jonasz Kofta, Jacek Janczarski, Maciej Zembaty, Stefania Grodzieńska, Magda Umer, Artur Andrus, Jerzy Dobrowolski oraz Wojciech Cejrowski (rozdział Ludzie, z którymi pracowałam), jak i polityki: Beaty Szydło, Andrzeja Dudy, Antoniego Macierewicza, Jarosława Kaczyńskiego, Lecha i Marii Kaczyńskich, Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Adama Hofmana, Krystyny Pawłowicz, Janusza Palikota oraz członków Platformy Obywatelskiej (rozdział Ludzie władzy).

A wszystko napisane jest zabawnie i z humorem, z ogromnym dystansem do siebie i ludzi, ale także z nutą refleksji i zadumy.

Sylwia Kubicka

nauczyciel bibliotekarz CRE WŁ w Piotrkowie Tryb.

Scenariusz lekcji „Jak rozsądnie gospodarować pieniędzmi?”

1. Adresaci scenariusza: klasa 6.

2. Przedmiot nauczania, w ramach którego ma być przeprowadzona lekcja: matematyka, zajęcia z wychowawcą.

3. Słowa kluczowe: oszczędzanie, gospodarowanie pieniędzmi, planowanie, budżet.

4. Cel ogólny lekcji:

- uczeń opisuje zasady racjonalnego gospodarowania pieniędzmi.

Cele szczegółowe:

- uczeń określa, czym jest budżet domowy,
- uczeń określa, czym jest planowanie,
- uczeń określa, czym jest oszczędzanie.

5. Metody pracy:

- rozmowa nauczająca,
- minidyskusja,
- praca z tekstem,
- metoda sytuacyjna,
- metoda problemowa,
- ćwiczenia praktyczne.

6. Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca grupowa,
- praca zbiorowa.

7. Spis pomocy dydaktycznych, które mają być wykorzystane do przeprowadzenia lekcji:

- książka Janusza Korczaka „Bankructwo małego Dżeka” (fragmenty),
- tablica multimedialna lub rzutnik z projektorem,
- komputer,
- zadanie dla uczniów (o czteroosobowej rodzinie),
- naklejki „wydaję, oszczędzam, pomagam”.

8. Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu potrzebnego na poszczególne jej elementy:

a. Nauczyciel wita uczniów i w ramach wprowadzenia do tematu lekcji zachęca do rozwiązania zagadki [<https://learningapps.org/display?v=prp9qyx0320> dostęp: 15.05.2024 r.]. Uczniowie wspólnie próbują podać definicję budżetu w kontekście budżetu domowego.

Chcemy, aby wybrzmiało, że budżet jest swoistym planem rozdysponowania posiadanych środków pieniężnych. Kluczowa jest ilość pieniędzy, jakie posiadamy i którymi możemy dysponować oraz cele, na które chcemy te pieniądze wydawać. [7 minut]

b. Zasady racjonalnego gospodarowania pieniędzmi omawiamy na przykładzie czteroosobowej rodziny. „Wyobraź sobie czteroosobową rodzinę państwa Nowaków. Pani Nowak pracuje w sklepie w pełnym wymiarze etatu (160 h miesięcznie) i zarabia 23 zł/h.

Pan Nowak pracuje w prywatnej firmie i jego wynagrodzenie wynosi 4000 zł miesięcznie. Mieszkają w mieszkaniu, w bloku, w niedużym mieście. Mają dwoje dzieci: Anię (lat 12) oraz Adama (lat 14). Przyjrzyj się ich wpływom do budżetu domowego oraz ich wydatkom."

Czynsz	450 zł
Prąd	200 zł
Woda	200 zł
Jedzenie	50 zł dziennie dla całej rodziny (1500 zł)
Szkola (wycieczki, wyjścia do kina, zielone szkoły)	200 zł
Ubrania, buty	200 zł
Lekarz (lekarstwa, dentysta)	250 zł
Telefony	150 zł
Internet	70 zł
Telewizja	80 zł
Samochód (ubezpieczenie + paliwo)	400 zł
Środki czystości	100 zł
Usterki, prezenty na urodziny lub święta	300 zł
Pies – karma	200 zł
Zajęcia pozalekcyjne	300 zł
Razem:	

Uczniowie liczą wpływy do budżetu oraz analizują wydatki. Wyszczególniają wydatki, z których nie można zrezygnować (takie jak opłaty za czynsz, rachunki) i takie, na których można by było oszczędzić. W grupach podają sposoby, jak można poczynić oszczędności. Następnie dzielimy się na forum klasy wynikami, pilnując, aby pojawiły się również ekonomiczne pomysły, takie jak: gaszenie zbędnego światła, zakręcanie wody podczas mycia zębów, prysznic zamiast leżenia w wannie. [20 minut]

c. Fragment książki Janusza Korczaka „Bankructwo małego Dżeka”:

„No i teraz cały sklep zamknięty. Domyślił się Dżek, że coś się stało, ale dopiero Kaczor mu powiedział:
- Właściciel sklepu zbankrutował.

Bo kto ma sklep, musi wszystko kupować. Kupuje od razu dużo, a potem po troszku z zarobkiem sprzedaje. Ale nie ma tyle pieniędzy, żeby od razu zapłacić, boby mu zbrakło. Więc mówi, że później zapłaci, jak już trochę sprzeda. Ale musi w porę zapłacić, bo jak nie, to mu wszystko zabiorą: nawet stoły, szafy, krzesła, nawet to, co jego.

- No rozumiesz teraz?

Dżek nie wszystko rozumiał, ale Kaczor się niecierpliwił:

- Och, jakis ty głupi.

Dżek nie myślał dawniej, skąd się biorą te całe skrzynie, wory i pudła. No, rozumie się, że musi kupować. Ale jeśli sprzedawał, więc miał już pieniądze, więc dlaczego nie płaci i czeka, aż mu wszystko zabiorą? Dżek siedzi na schodku i gryzie jabłko, a Kaczor stoi i co powie parę słów, okręca się na pięcie i - znów:

- Och, jakis ty głupi.

Aż nawet pytać nieprzyjemnie.

- Chcesz, pokażę ci na jabłku, co oznacza zbankrutować. No, daj jabłko. No i patrz. - Ugryzł.

- Widzisz? Tyś mi dał jabłko. Rozumiesz? To jest twoje jabłko?

- No, moje.

- I tyś mi je dał. No nie? Ugryzł drugi raz.

- Widzisz, już jest tylko kawałek. Chcesz odebrać?

- Bo co?

- Bo nic. Nie mogę ci oddać, bo nie mam. Rozumiesz: zbankrutowałem. Choćbym chciał, to ci nie dam. No i co mi zrobisz?

Tu ugryzł trzeci raz, wykręcił się i poleciał. A potem jeszcze się drażni:

- Głupi Dżek. Daj drugie jabłko, to ci lepiej wytłumaczę.

I Kaczor na całym podwórzu wprowadził szachrajską zabawę, że jak ktoś da coś drugiemu i nie powie: „wymawiam”, a tamten wziął i powiedział: „zbankrutowałem”, to sobie brał tę rzecz i mógł nie oddawać.

Naprzód bawili się chłopcy, a potem dziewczynki. Najgorzej wychodzili mali, bo się najczęściej gapili. W ten sposób Alin straciła laleczkę, a Merrik cymbałki. Aż skończyło się awanturą. Bo mały Dik dał wszystkie książki i kajety niby do trzymania i zapomniał wymówić. Tamten by nawet nie wziął, tylko Dik musiałby dać parę centów. Ale malec się wystraszył i z bekiem do matki na skargę. I dopiero się dowiedzieli. I kłócili się na podwórku już nie tylko dzieciaki, ale dorośli, bo matka powiedziała:

- Pierwszy złodziej wyrośnie z niego."

Dyskusja programowa z uwzględnieniem pojęcia „bankructwo”. [5 minut]

d. Rozmowa z uczniami na temat tego, czy dostają kieszonkowe (bez wymieniania kwot, tylko czy dostają i czy mogą sami o nim decydować). Nauczyciel zadaje pytania, na co chcieliby przeznaczyć swoje pieniądze, czy zbierają na coś „większego” i czy pomyśleli, aby część pieniędzy przeznaczyć dla potrzebujących; czy wystarcza na wszystko, co chcemy. Nauczyciel pokazuje uczniom propozycję „trzech słoików – wydaję, oszczędzam, pomagam” - to pomysł na dobre gospodarowanie budżetem. Rozdanie uczniom wcześniej przygotowanych naklejek, które w domu mogą nakleić na swoje słoiczki. [8 minut]

9. Bibliografia:

Janusz Korczak „Bankructwo małego Dżeka”.

Moje spotkanie z teatrykiem kamishibai

Gdzie najlepiej spędzić Dzień Bibliotekarza? Oczywiście w bibliotece, w gronie koleżanek po fachu. Taką okazję stworzyły panie z Biblioteki Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim - Ewa Grabowska i Sylwia Kubicka. 8 maja zaprosiły nas na szkolenie „Książka, teatryk kamishibai w pracy kreatywnego nauczyciela”.

Na początek nie zabrakło oczywiście życzeń i „prytulasków”, a następnie w miłej atmosferze przy kawie i ciasteczkach zabrałyśmy się do pracy.

Pierwszą część szkolenia poprowadziła pani Ewa Grabowska. Pokazała i omówiła nowości książkowe z zakresu pedagogiki, socjoterapii, umiejętności społecznych, które pojawiły się ostatnio w bibliotece. Poleciała również pozycje do wykorzystania podczas zajęć z dziećmi, zarówno na zajęciach z wychowawcą, jak i w czasie indywidualnych zajęć terapeutycznych. Część tych książek powinno się również polecać rodzicom. Przejrzałyśmy je wszystkie i stwierdziłyśmy zgodnie, że warto je mieć w swojej bibliotece.

Drugą część spotkania poprowadziła wielka entuzjastka teatryku kamishibai, pani Sylwia Kubicka. Co to jest kamishibai? Przycaczając słowa z prezentacji, którą dostałyśmy, „jest to technika czytania i prezentacji, wywodząca się z Japonii, którą najprościej można opisać jako teatr obrazkowy”. Kami to drewniany teatryk, shibai to karty z treścią obrazkową i słowną. Potrzebna jest również osoba

opowiadająca czyli lektor. Pani Sylwia przybliżyła pokrótce historię powstania tej formy prezentacji zarówno baśni, skróconych wersji powieści, jak i innych treści (w czasie II wojny światowej teatryk był wykorzystywany w celach propagandowych). Następnie zaprezentowała, w jaki sposób wykorzystuje teatryk podczas zajęć z dziećmi. Spektakl „Kotka Milusia” przybliżył nam technikę pracy oraz pokazał, jak ważna jest w tym wszystkim rola narratora.

W materiałach otrzymanych na zajęciach pani Sylwia podała również przykłady możliwej aktywności dzieci na zajęciach z kamishibai:

- opowiadanie własnymi słowami gotowych baśni,
- ilustrowanie znanych baśni i opowiadań,
- wymyślanie własnych lub wspólnych opowiadań,
- pisanie scenariuszy,
- ilustrowanie własnych opowiadań,
- ilustrowanie i prezentowanie tematów związanych z programem nauczania,
- ilustrowanie i prezentowanie opowiadań w językach obcych.

Alternatywna forma czytania poparta obrazkami jest świetnym środkiem do pobudzenia wyobraźni. Kiedy czytamy dzieciom głośno, rzadko mogą obejrzeć ilustracje. Czytanie połączone z pokazywaniem obrazków pomaga skupić uwagę na treści przekazywanej historii. Jest to połączenie literatury i teatru, w przeciwieństwie do bombardujących ruchomymi obrazkami i głośną muzyką, często ogłupiających filmików na YouTube czy TikToku.

Kolejną częścią naszego szkolenia były warsztaty. Każda grupa wybrała sobie jedną historię z bogatego zbioru tekstów, którą następnie musiała zaprezentować pozostałym uczestnikom spotkania. Wybrałyśmy tekst „Dwa ptaszki”. Przy okazji okazało się, że przekładanie kart podczas prezentacji nie jest taką prostą sprawą, ale wszystkie wpadki techniczne zostały przyjęte z dużą wyrozumiałością zarówno przez prowadzącą, jak i uczestników spotkania. Na koniec pani Sylwia zaproponowała nam stworzenie scenariusza zajęć w oparciu o prezentowany przez nas tekst. Oto on:

„Jak ważna jest w naszym życiu umiejętność współpracy” - zajęcia z wykorzystaniem teatryku kamishibai i tekstu „Dwa ptaszki”.

Grupa docelowa: klasy 4–6 szkoły podstawowej.

t

Cele:

- rozwijanie umiejętności współzycia w grupie i wspólnego działania,
- rozwijanie umiejętności określania wspólnego celu,
- integracja grupy,
- kształtowanie umiejętności wymiany informacji, opinii, pomysłów.

Metody:

- burza mózgów,
- dyskusja,
- metoda zadaniowa.

Formy:

- praca w grupie.

Środki dydaktyczne:

- zabawki i gry: wieża Froebła, Tor duo Kooperacja, Akrobaci,
- teatrzyk kamishibai „Dwa ptaszki”,
- arkusze brystolu + mazaki lub tablica + kolorowa kreda,
- lista tytułów książek, filmów, bajek ukazujących współpracę i korzyści z niej płynące.

Przebieg spotkania:

1. Powitanie grupy.
2. Luźna rozmowa o tym, czy lubimy pracować z kolegami, z kim pracuje się najlepiej.
3. Gry zręcznościowe wymagające współpracy (wieża Froebła, Tor duo Kooperacja, Akrobaci i inne, w zależności od możliwości nauczyciela). Dzielimy klasę na grupy – każda dostaje inne zadanie. Wieża Froebła - celem tej gry zespołowej jest zbudowanie wieży z sześciu drewnianych klocków. W tym celu każdy z graczy trzyma w ręku co najmniej jeden sznurek i próbuje wraz z innymi graczami skoordynować metalowy hak. W przypadku braku gotowego środka dydaktycznego w postaci wieży Froebła można wykorzystać samodzielnie skonstruowany chwytak ze sznurków i gumki oraz plastikowe kubki.
4. Wnioski płynące z zabawy (czy udało się osiągnąć cele, a jeśli tak, to z czego to wynikało).
5. Prezentacja tekstu „Dwa ptaszki” z wykorzystaniem teatrzyku kamishibai.
6. Burza mózgów:
 - jak ptaszki osiągnęły cel?,
 - jakie korzyści dało wspólne działanie?,
 - czy współpraca zawsze daje pożądane efekty?,
 - kiedy możemy ponieść fiasko?
7. Przykłady z literatury, sztuki filmowej dotyczące współpracy i wzajemnej pomocy.
 - „Koń i osioł” - Jean de La Fontaine,
 - „Bajka o trzmielu i pszczołach” - F. Lemon,
 - „Opowieści o tym, co w życiu ważne” - Marek Michalak,
 - „Franklin uczy się współpracy” - Paulette Bourgeois, Brenda Clark,
 - inne według pomysłów dzieci i możliwości nauczyciela.

Ewa Więckowska

nauczycielka, terapeutka pedagogiczna

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Niechcicach

Wiosna w bibliotece szkolnej

Zajęcia w bibliotece szkolnej odbyły się 21 marca i były realizowane w czasie przerw przez uczniów odwiedzających bibliotekę. Kilka dni wcześniej uprzedziłam dzieci za pośrednictwem FB, plakatów informacyjnych oraz ustnie o tym, że będziemy „budzić wiosnę” i gorąco zachęcałam do wzięcia udziału. W akcji mogły też uczestniczyć klasy z nauczycielami w czasie lekcji wychowawczych lub zgodnie z potrzebami. Warto zadbać o odpowiednią wiosenną dekorację np. okien czy przygotować postać Pani Wiosny w sukni z kwiatów (ja tak zrobiłam).

Temat: Obudź się, wiosno!

Cele ogólne:

- rozbudzanie wrażliwości na piękno przyrody,
- budowanie przyjaznych relacji między uczestnikami zajęć, wzajemnego szacunku i życzliwości,
- budzenie i rozwijanie wyobraźni muzycznej, werbalnej i plastycznej,
- korzystanie z nowych technologii multimedialnych.

Cele operacyjne - uczeń:

- potrafi wypowiadać się na temat zmian zachodzących w przyrodzie,
- wymienia nazwy owadów, ptaków, kwiatów i zwierząt budzących się ze snu zimowego,
- stosuje różnorodne techniki plastyczne,
- rozwiązuje zagadki, rebusy.

Metody pracy:

- rozmowa kierowana,
- zadaniowo-czynnościowa,
- zabawowa,
- stymulowania aktywności twórczej,
- burza mózgów.

Środki dydaktyczne:

- nagrania z muzyką („Wiosna, ach, wiosna” M. Grechuta, „Wiosna” A. Vivaldi),
- ilustracje wiosenne,
- krzyżówka z hasłem, rebusy i zagadki,
- wiersze wiosenne (kilka wierszy wg uznania),
- flamastry, kredki, farby, klej, pinezki, itp.,
- duża tablica korkowa obciążona od dołu bibułą zieloną, następnie granatową, a na górze niebieską napis pośrodku „Wiosna!” oraz

arkusze papieru kolorowego, białego, bibuła (dzieci mogą przynieść własne materiały).

Przebieg zajęć:

1. Powitanie dzieci – na przerwach (lub chętnie klasy z nauczycielem w czasie lekcji).
2. Przeczytanie wraz z dziećmi wierszy wiosennych i zachęcanie do samodzielnego czytania starszych uczniów.
3. E-mail od Wiosny - odczytanie przez uczniów i przez nauczyciela e-maila od Pani Wiosny z komputera. Zanim to nastąpi, dzieci wypowiadają się na temat: „skąd wiemy, że przyszła już wiosna” na podstawie własnych wiadomości i spostrzeżeń, wierszy oraz przygotowanych ilustracji.
4. Rośliny, zwierzęta, ptaki itp. budzą się do życia – przy muzyce A. Vivaldiego. Dzieci wycinają, rysują, malują charakterystyczne ich zdaniami zwiastuny wiosny: kwiatki, drzewa, listki i przyczepiają je do tablicy. Na tablicy korkowej zmienia się pejzaż, przybywa kolorów i powoli powstaje kolaż - obraz wiosenny.
5. Wiosenną krzyżówkę, rebusy i zagadki (rozpoznawanie oznak wiosny) wykonują chętni uczniowie, którzy lepiej realizują się w rozwiązywaniu zagadek, aniżeli w pracach plastycznych (dla każdego coś miłego).
6. Oglądanie online (np. przez YouTube) ptaków, wysiadujących jaja w gniazdach „na żywo”.
7. W ciągu pięciu przerw, w tym dłuższej (20 min.), powstaje portret Wiosny – praca twórcza dzieci począwszy od kl. I, a skończywszy na VIII.
8. Na koniec staramy się odpowiedzieć, z czym kojarzy nam się wiosna, jakie budzi uczucia. Uczniowie odpowiadają na pytanie: „z jakimi kolorami kojarzy mi się wiosna?” itp.
9. Tablica z „Wiosną” zostaje w bibliotece przez kilka dni, a następnego dnia dzieci przez

przyklejenie kropli (wyciętych z niebieskiego papieru) na skali termometru oceniają wczorajsze zajęcia.

Powyższy scenariusz można również realizować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Trzeba jednak pamiętać, by dostosować go do ich możliwości intelektualnych oraz uwzględniać różnorodność materiałów edukacyjnych. Poprzez stworzenie przyjaznej atmosfery można wspierać rozwój i umiejętności czytania oraz budować pozytywne relacje z biblioteką. W mojej bibliotece akcja się powiodła i najważniejsze, że spodobała się dzieciom (naturalnie nie wszyscy uczniowie szkoły wzięli udział, ale frekwencja mnie ucieszyła, widać było, że coś fajnego dzieje się na przerwach w bibliotece). Zachęcam do skorzystania z tego pomysłu. Może komuś przypadnie do gustu lub zainspiruje.

Alina Wiktorowicz

Opczno, biblioteka szkolna

przy Szkole Podstawowej nr 3 im. H. Sienkiewicza w Opcznie.

wikalinek@gmail.com

tel. 602498241

